

բառը և յիշուած իբրեւ զարգազեղ: Ի Սուրբ Գիրս յաճախ գործածուած է այս բառը: [Բ. Խգ. Թ. 30. «Եւ Տեգաբէլ լուաւ, և ծարրեաց զայս իւր և Կարգարեաց զգլուխ իւր ...»: Երեմ. Գ. 30. «... և ամասցեն ծարիր յաշտ քո, ի զուր են զարգարանքն քո»: Եզկ. ԻԳ. 40. «... ի բաղանիս մտաւ չեիք, ի ծարիր և ի սնդոյր չպարէիր ...»]: Առ նախնիս Ծարիր բառը շփոթ գործածուած ինչ մը չէ ունեցած. Թարգմանութեանց մէջ անվրէպ սեփականուած է լատ. Stibio և յն. Տւեթի կոմանիչին:

Ծարրաքար

Ինչպէս Ծարիր նոյնպէս նաեւ Ծարրաքար հին բառ մ'է. և մեր զբականութեան մէջ երբեմն գործածուած: Հայկազ. Բառարանի մէջ սա համարուած է յմահած ծարիր, և առոր համարիչ են Թուլիս այսպց կամ Աշպց Թուլիս, Թուլիսայ, Անաղաւծ ծարրոյ, Ծարիր քար, Ծարրոյ: Նորայր բիւզանդացին [նոյնպէս իւր ուսումնական բառերը գործածող պի բանաստեղծ] այս բառը Ծարրիչի հետ նոյն կը համարի: Բայց ճշգրտեան համար լաւագոյն է որոշել: Հ. Քաջունի վարդապետ իւր ուսումնական բառարանին մէջ՝ նախ նեցց այս բառը սեփականուած է զՊ. Antimoniure. [իտ. Antimoniuro] բառին: Երկու տարի առաջ այս բառը սեփականեցինք զՊ. Stibine, [իտ. Antimonite] բառին: Ծարրաքար բառը թէ Antimoniureի և թէ Stibineի կրնանք հաւատարապէս սեփականել, քանի որ այդ երկու տարրեր հանքերն հոծ ու անաղած վիճակի մէջ գտնուած ծարրերն են. և դարձեալ ոչ միայն Ծարրաքար, այլ նոյն իսկ Անաղաւծ ծարրոյ նոյն երկու երոպ. բառերուն կրնանք սեփականել: Հ. Քաջունայ և Նորայր Բիւզանդացոյ բառարաններէն կը պակիք զՊ. Stibine բառը. որուն վերջերս իբրեւ հոմանիչ սեփականուած է նաեւ Ծմմրածարիր բառն:

Շարայարեչի

Հ. Ս. ԵՐԵՎ.

ԲԻԻՐԱԿՆ

— Կը կրատարակէ բանասիրական, տեղագրական, ազգագրական յօդուածներ: Խմբ. Ս. Դաշթեան: — Գինն է 12 ֆռ.:

Հասցէ Direction du «Purayhn» Bahtché kapou kazasker han N. 16 CONSTANTINOPLE.

ՆԿԱՐԱԳԻՐ ԲՆԱՇԽԱՐՀԻ

ԱՇՏԱՐԱԿ

ԱՇՏԱՐԱԿ. — Նշանաւոր և գլխաւոր գիշ Այրարատայ Արագածոտն գաւառի համա. նուն վիճակի մէջ, Էջմիածնի հիւսիսային կողմը 20 վերստ հեռու: Կառուցուած է Քա. սաղ զետոյն աջակողմը, զեղադիտակ սա. բահարթի վրայ. հիւսիսային և արեւմտեան կողմերէն կը բարձրանան Արագած լեռան ճիւղերը, իսկ հարաւային կողմն են գիշի ընդարձակ այգիները, և մինչեւ Մասիսի ստորոտը, զրեթէ 60 վերստ երկայնութեամբ՝ լայնատարած դաշտ է: Աշտարակի հիւսիսային կողմը զրեթէ կէս ժամ հեռու կը գտնուի Մոզնի, և հարաւային կողմն է Օշական, մէկ ժամ հեռաւորութեամբ:

Թէպէտեւ ցարդ ծանօթ պատմութիւնն մեզ կը յայտնէ Աշտարակի անունն ինչե. բորդ զարու մէջ, յիշելով զայն իբրեւ հայրենիք Փեղոզ Ա կաթողիկոսի, բայց իւր հին շինուածոց և պարսկաց անացողներէն կարծեմն համանական է, որ իններորդ դարէն շատ առաջ եւս գոյութիւն ունեցած ըլլայ, և թերեւ Արագածոտն գաւառի ամենէն բարգաւաճ և բազմամարդ քաղաքաւանն եղած: Մորիէ անգղիացին, որ 1813 տարւոյ յու. նիսի 16ին աստ իլեկմանց, կը վկայէ թէ Աշտարակի բարդաւաճ և քաղաքակիրթ երկրի քաղաքի մը հաւատար շքեղութիւն և արժանիք ունի: Գերմանացի Քոխ բուսարանն եւս 1837 տարւոյ ապրիլի 18ին աստ գիշերութեց, որ և Քասաղ զետոյն խորշանքն, ժայռերու վրայ սփռուած լուսնի լուսոյ ընծայած նորօրինակ երեւոյթներն և այլ պարագայք, որ իրեն վրայ ազդեցութիւն են ըրեր նոյն գիշերուան խորին լուսեման մէջ, գեղեցիկ կերպով կը նկարագրէ: Իսկ բնիկ Աշտարակցի երեւելի վիպասանն Պերճ Պոռչանց, որ իւր Կոռաճաղիկ վիպասանութեան մէջ շատ անգամ կը յիշէ և կը նկարագրէ գիւղս, ի միջի այլոց կը գրէ և հե.